

18. juni 2026

Til Kommunekommisjonen

Kopi: Kommunal- og distriktsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og KS

Innspill fra Fagforbundet Teater og Scene til Kommunekommisjonen

Fagforbundet Teater og Scene er en landsdekkende fagforening i Fagforbundet. Vi organiserer teknisk, administrativt og kunstnerisk ansatte ved scenekunstvirksomheter i hele landet, fra Kristiansand i sør til Tromsø i nord, fra Bergen i vest til Kautokeino i øst. Fagforbundet Teater og Scene organiserer også frilansere, selvstendig næringsdrivende, lærlinger og studenter med tilknytning til scenekunstmrådet.

Vi ønsker med dette å gi et innspill til kommunekommisjonens arbeid, som svar på KS sitt innspill om kulturfeltet. Vi mener flere av forslagene fra KS kan svekke kunst- og kulturtilbudet i Norge. Forslagene kan få negative konsekvenser for de ansatte, fagmiljøer og publikum.

Dagens modell fungerer

I dag er kulturinstitusjonene finansiert gjennom et samarbeid mellom staten og kommuner og fylkeskommuner. Denne modellen har over tid gjort det mulig å bygge sterke scenekunstinstitusjoner over hele landet. Resultatet er profesjonelle fagmiljøer, arbeidsplasser og et kulturtilbud av høy kvalitet som er tilgjengelig for publikum i hele Norge, ikke bare i de største byene.

Fagforbundet Teater og Scene mener dagens modell i hovedsak fungerer godt. Institusjonene er bygget opp over mange år, og de er avhengige av stabile rammer og langsiktig finansiering for å kunne utvikle både kunstnerisk kvalitet og gode lønns- og arbeidsvilkår.

Staten må fortsatt ta ansvar

KS argumenterer for at mer av kulturmidlene bør styres lokalt. Vi forstår ønsket om lokalt handlingsrom, men mener det vil være svært uheldig dersom staten trekker seg tilbake fra sitt ansvar.

Kunst- og kulturinstitusjoner bygges opp over lang tid. De trenger stabile rammer og forutsigbar økonomi. Dersom finansieringen i større grad blir avhengig av lokale budsjettprioriteringer fra år til år, vil institusjonene bli mer sårbare.

Det kan føre til færre faste arbeidsplasser, svakere fagmiljøer og mindre rom for kunstnerisk risiko og nyskaping. Det kan også føre til større forskjeller mellom regionene og et dårligere tilbud til publikum.

De offentlig støttede teatrene, uansett geografisk beliggenhet, er nasjonale institusjoner, og rammevilkårene kan best ivaretas med overføringer over statsbudsjettet. Scenekunstvirksomhetenes samfunnsoppdrag er for vesentlig for Norge til å ikke ha en helhetlig, overordnet politikk.

Flere finansieringskilder gir trygghet

Dagens ordning, der både staten og regionene bidrar økonomisk, fungerer også som et sikkerhetsnett.

Når flere offentlige nivåer finansierer institusjonene, blir de mindre utsatt for politiske skifter og økonomiske nedgangstider. Vi mener derfor at dagens fordelingsmodell er viktig for å sikre et stabilt og mangfoldig kulturliv.

Fagforbundet Teater og Scene mener at det lokale kulturlivet tjener på at institusjonene har en solid og forutsigbar overføring. Det er ingen motsetning mellom en nasjonal kulturell infrastruktur og lokalt kulturliv. Vår erfaring er at dette samspillet er svært velfungerende i dag. Vår bekymring er at en overføring av nasjonale scenekunstvirksomheter til lokal forvaltning vil medføre et større press på økonomiske rammebetingelser, og at dette på sikt vil svekke virksomhetenes status som profesjonelle arenaer for kompetanse og frie ytringer.

Fra Oslo Nye Teater har vi erfart hva et endret finansieringsansvar kan medføre. Teatret ble overført til helkommunal finansiering i 1998, og har etter dette ved flere anledninger vært foreslått nedlagt. Senest i 2024 ble tilskuddet til teatret nærmest halvert over natta. I lokale budsjetter kan sykehjemsplasser og scenekunst bli satt opp mot hverandre, noe som i en nasjonal budsjettdebatt vil oppfattes som absurd.

Kultur er også arbeidslivspolitik

Scenekunstinstitusjonene er store arbeidsplasser. De sysselsetter teknikere, kunstnere og administrativt ansatte og mange andre yrkesgrupper. For våre medlemmer er stabile institusjoner avgjørende for trygge lønns- og arbeidsvilkår. Dersom finansieringen blir mer usikker, vil det også ramme arbeidsforholdene i sektoren. Dette er en sektor med tariffavtaler og høy organisasjonsgrad, hvor 20 av teatrene er en del av den samme landsomfattende tariffavtalen som skaper en viktig bransjestandard.

I dag fungerer landets teatre som et nasjonalt arbeidsmarked med overføring av kompetanse og arbeidskraft mellom virksomhetene. Mye takket være et felles avtaleverk knyttet til lønns- og arbeidsvilkår og en forutsigbarhet i overføringer fra det offentlige. Dette sikrer at teatrene kan benytte sine ressurser til oppdraget: produksjon og formidling av scenekunst. Oppstyking av scenekunstmrådet gjennom ulike finansieringsmodeller vil kunne tvinge fram en oppsplitting av avtaleområdet. Dette vil medføre større administrasjonskostnader og mindre fleksibilitet i virksomhetene imellom da rammevilkårene vil være ulike.

Scenekunstvirksomhetene er opplæringsvirksomheter

Det er ingen, eller svært få, andre virksomheter enn scenekunstvirksomhetene som tilbyr lærlingplasser i flere små og verneverdige fag fra tradisjonelle håndverk (for eksempel kostymesyer, maskør- og parykkmaker og modist). Noen av fagene har så få utøvere at de står i fare for å gå tapt. Den nødvendige teaterfaglige kompetansen innen sceneteknikk og tradisjonelle håndverksyrker utvikles i de offentlig støttede teatrene. Dette krever forutsigbar økonomi og felles politisk plattform. Dermed må teatrenes bevilgninger også i framtida være et nasjonalt ansvar som tildeles over statsbudsjettet.

Navngitte tilskuddsmottakere er viktige

KS er kritiske til ordningen med navngitte tilskuddsmottakere på statsbudsjettet. Vi mener disse institusjonene er en viktig del av den nasjonale kulturinfrastrukturen, og at de ikke er resultat av tilfeldige prioriteringer, men av langsiktig kulturpolitikk.

Institusjonene bidrar langt utover sine egne regioner gjennom turneer, samarbeid med det frie feltet, kompetansebygging, utdanning og formidling til nye publikumsgrupper. De er viktige motorer for kunstnerisk utvikling og for å sikre at publikum over hele landet får tilgang til profesjonell scenekunst. Vi mener derfor at staten fortsatt må ta et tydelig ansvar for å sikre disse institusjonene stabile og forutsigbare rammer.

Kultur skaper store verdier

Kulturinstitusjonene er ikke bare en utgiftspost. De skaper store verdier både lokalt og nasjonalt. Institusjonene bidrar til arbeidsplasser, skatteinntekter, aktivitet i lokalt næringsliv og mer attraktive lokalsamfunn. De har også betydning for reiseliv, folkehelse, inkludering og deltakelse i samfunnet. Sterke kulturinstitusjoner er derfor viktige ikke bare kulturpolitisk, men også samfunnsøkonomisk.

Endringer må utredes grundig

Fagforbundet Teater og Scene mener eventuelle endringer i finansieringssystemet må utredes grundig og i tett dialog med sektoren.

Kunst- og kulturpolitikken må bygge på kunnskap om hva sektoren trenger for å sikre kvalitet, mangfold, kunstnerisk utvikling, gode arbeidsvilkår og et tilgjengelig kulturtilbud for alle i hele landet.

Vi mener dagens modell med delt ansvar mellom staten og lokale myndigheter fortsatt er den beste løsningen for å sikre et sterkt, profesjonelt og mangfoldig kulturliv i hele Norge.

For øvrig tilslutter vi oss innspill fra Norsk Teater og Orkesterforening og Creo.

For Fagforbundet Teater og Scene

Mari Røsjø,
Fagforeningsleder